

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

In Festo S. Jacobi Apostoli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO S. JACOBI
APOSTOLI.

CONCIO PRIMA.

Dic, ut sedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram, al- *Textus.*
ter ad sinistram in regno tuo. Matth. cap. 20.

Honores, & dignitatum gradus, curarum, *Thema.*
& laborum sunt ingentia onera, & pon-
dera.

Quoniam primè respondit Christus matri, honorum gradus pro *Exordium.*
filiis expetenti; *Nescitis quid petatis*: putant, qui ho-
nores expetunt, se in honoribus inventuros re-
quiem, non requiem, sed curam magnam, ingentes
labores invenient, non dulcia, sed amara, non læta,
sed tristia, non voluptates, sed cruciatus, eoque majores, quo
honoratiores fuerint, experientur. Expressit hoc ingenuosus
Academicus; honores & dignitates labyrintho comparando, cum
inscriptione: *Labor, intus*. Honores ac dignitates enim exterio-
re vultu quandam suavitatem mentiuntur, re ipsa molestissimos
labores afferunt. Audiamus Sacram Scripturam: *Qui voluerit* *Textus Sacrae*
inter vos major fieri, sit vester minister, inquit aeterna Sapientia. *Scripturae.*
Matth. 20. *Et tu Capharnaum usque ad cælum exaltata es,*
sed usque ad infernum demergeris. Lucæ cap. 10. *Quod homi-*
nibus altum est, abominatio est ante Deum. Lucæ 16. *Elevasti*
me, & quasi super ventum ponens elisisti me. Fatetur Job. cap.
30. *Et Christus asserit: Qui se exaltat, humiliabitur.* Lucæ
14. Audiamus Patres: *Eum nullum non laborem perferre oportet,* *SS. Patres.*
& ab omni vitæ commoditate separari, & somni quàm pau-
cissimi

(2) 2

cissimi

- Sinesius.* *cisfimi, sollicitudinum autem plurimarum esse participem, si quis Regis nomen non immeritò velit obtinere, scribit Sinesius Orat. de regno. Jacob Genes. 31. fateatur: Die noctuque astu urebor & gelu &c. Desuper Damianus ep. 4. Si ergò sic laboras, &*
- Damianus.* *vigilat, qui pascit oves Laban, quanto labori, quaque vigilia debet intendere, qui pascit oves Dei. Verissimè S. Gregorius lib. 17. moral. cap. 12. Quanto quis hic altius erigitur, tanto*
- S. Gregorius.* *curis gravioribus oneratur, eisque ipsis populis mente, & cogitatione supponitur, quibus superponitur dignitate. Et iterum in Registro super illa verba: Dejecisti eos dum allevarentur, cum allevatur, dejicitur, qui honoribus proficit. Peroptimè scribit*
- Petrus Raven.* *Petrus Raven. in Serm. Honores sollicitudo inseparabiliter comitatur. Pompa mundi, & favor populi, fumus est, & aura subito evanescent, quæ si plerumque placeant, penitentiam inducunt, & si delectant ad modicum, productiore spatio displicebunt.*
- S. Chrysostr.* *Coëgit (inquit S. Chrysostr. in cap. 2. Matth.) & perveritas mundi, & operatio inimici, honores ut videantur esse, & vera non sunt, præterquam ministeria. Omne quod supereminet, docet S. Isidorus lib. 3. de summo bono cap. 48. plus meroris afficitur, quàm honoribus gaudet. Tomas à Kempis concludit lib. 2. cap. 6. §. 2. Brevis gloria, quæ ab hominibus datur & accipitur, mundi gloriam semper comitatur tristitia. Imploratà Dei gratiâ desuper Conceptus pandam.*

CONCEPTUS I.

- Confirmatio.* Liber Judicum Apologum narrat c. 9. nempe cætera sylvarum ligna, honores maximos, olivæ, ficui, ac viti detulisse: *Iverunt ligna, ut ungerent super se Rogem, dixeruntque Olive: impera nobis, quæ respondit; nunquid possum deserere pinguedinem meam, quâ & Dii utuntur & homines, & venire, ut inter homines promovear. De oliva veniunt ad ficum, ficui honoris ac di-*

ac dignitatis titulos deferunt: *Dixerunt ligna ad arborem ficum, veni, & super nos regnum accipe, qua respondit eis; nunquid possum deserere dulcedinem meam fructusque suavissimos, & ire, ut inter caetera ligna promovear.* Tandem deveniunt ad vitem, hanc ad regium thronum, coronam, & sceptrum invitant. *Locuta sunt ligna ad vitem; veni, & impera nobis, qua respondit eis, nunquid possum deserere vinum meum, quod laetificat Deum & homines, & inter ligna caetera promoveri.* Notare libeat: Olivam, ficum, & vitem, promotionem ad honores, ad dignitates, vocare pinguedinis, dulcedinis, ac suavitatis defectionem, ac spoliationem; quomodo possum deserere meam pinguedinem, dicit oliva: quomodo possum deserere meam dulcedinem, respondit ficus; quomodo possum deserere vinum meum, quod laetificat, inquit vitis, & promoveri, honoris titulos assumere? Ecce honores, dignitatis, dulcedinis, laetitiae defectionem, privationem reputant, an bene? optimè & sapientissimè hæc irrationabilia concluderunt. Si enim per olivæ pinguedinem cum S. Ilidoro in Judic. cap. 6. *Gratiam Spiritus S. & unctiorem pacis*, internam mentis & animi requiem intelligamus; hanc omnino perdit, hæc spoliatur, qui ad dignitates & honores elevatur. Si per ficus dulcedinem, ac fructus delicatos, cum Hugone Cardin. in lib. Judic. gustum illum ac consolationem, quam quis habet in devotione, & animæ spirituali exercitio; per vinum verò, laetitiam & hilaritatem conscientiae intelligimus: & hunc suavissimum gustum, & hanc animæ laetitiam perdit, privatur, quisquis dignitatis & honoris gradibus insignitur. Cessat in dignitatibus, pinguis pax & requies, cessat dulcis devotionum exercitatio, cessat hilaritas conscientiae. Eleganter in hanc materiam Cassiodorus 6. Vari. 12. *Assidui labores etiam ipsas ingratas faciunt dignitates, dum imbecillitas humana citò solet sustinere fastidia, & quod prius ambisse creditur, postea vitare velle sentitur.* Sciatur, qui dignitatis lumina exambit, se vectigalem laboribus, & vigiliis futurum, dignitas, & subjectio commercium est. *Subjectio pendit reverentiam, & dignitas rependit curam.* Perorat quam præstantissimè Nazera Comment. in Judic. cap. 7. §. 8.

CONCEPTUS II.

Moyſes à Deo honoratus efficitur, Dux & Caput Judæorum conſtituitur; utique conſolatiſſimus erit Moyſes, lætabitur, congratulationes exambiet. Aliter ſcribit Moyſes Numer. cap. 11. *Cur afflixisti ſervum tuum, quare non invenio gratiam coram te, & cur impoſuiſti pondus populi hujus ſuper me.* Honorem, dignitatem adeptam, afflictionem mentis, periculum anime, magnum denique curarum, inquietudinum, anxietatum, pondus, ac onus nominat: Audiatur Abulentiſis quæſt. 29. *Cum quæ ad ſtatum regiminis extollitur, tantâ alienarum curarum mole premitur, quod ad ſeipſum vix redire poteſt, cum tuiſſima ſollicitudo, quæ jam pridem erga ſe impendebatur, nunc ad exteros adhibenda ſit.* De ſe hoc ipſum affirmat S. Gregorius initio Dialog. *Infelix animus meus nunc ex occasione cura paſtoraliſ ſecularium hominum negotia patitur, & poſt tam pulchram quietis ſua ſpeciem terreni actus pulvere ſædatur, cumque ſe pro condeſcenſione multorum ad exteriora ſparſerit, etiam cum interiora appetit, ad hæc procul dubio minor redit.* Veriſſimum eſt, omnis honor mundanus, aut exiguus eſt, aut nullus, cum ſit periculis, curis, & anxietatibus plenus.

CONCEPTUS III.

Primo Regum capite 10. miſit Samuel fortes, ex quibus acciperet, de qua Tribu eligendus eſſet Rex: Et inquit Scriptura: *Cecidit ſors ſuper Tribum Benjamin,* textus Hebraicus habet: *Et capta eſt Benjamin.* Tribus, de qua Saul in Regem augurandus venerat, dicitur *capta, vinculata, ligata,* & quomodo Tribus Benjamin capta, vinculata, ligata dicitur? quæ ſummo honoris titulo afficitur, dum de ea Saul in Regem, in dignitatem maximam aſſumitur? perque hanc regiam dignitatem tota Tribus Benjamin nobilitatur? ſi Tribus Benjamin per hunc actum, quia

quia ex ea Saul in Regem eligitur, summè honoratur, & nobilitatur, quomodo verum est, quod propterea hæc Tribus capta, ligata, vinculata dici possit? *Capta est Tribus Benjamin*: An honoris, & dignitatis gradus, libertati vincula quodammodo injiciunt, & ligant? ut non tam sibi, quàm aliis seruiat, in usus subditorum alligatus, quasi sclavus, & mancipium serviendo consumatur? ita subscribit magnus Augustinus epist. 39. de mundo, & honoribus ejus inquit: *Asperitatem habent veram, jucunditatem falsam, certum dolorem, incertam voluptatem, durum laborem, timidam quietem, rem plenam miserie, spem beatitudinis inanem.* Academicus honorem cinxit torque aurea, subscribens: *Ornat, sed & vinculat.* Desuper Gilibertus serm. 29. ait: *Qui ingreditur in pralationes, ingreditur in labores, in sollicitudinum molestias, & materiam lapsus.*

CONCEPTUS IV.

Cum Saulem fors Regem declarasset, latebras petiit, ut ne Regnum ac honores suscipere, cumque Dominum sciscitarentur ubinam delitesceret, responsum accipiunt: *Ecce absconditus est domi.* 1. Regum cap. 10. Hebraeus legit: *Absconditus est in vasis*: quæ sunt illa vasa, inter quæ clam cupiebat latere Saul? S. Cajetanus asserit; sarcinas populi fuisse, qui ad Regem eligendum eò convenerat, *inter sarcinas populi occultavit se Saul*, verba sunt citati Cardin. Cur inter sarcinas se abscondit? Sarcina onus est super dorsum, ad sarcinas se abscondit Saul Rex, indicans: hoc honore, hæc dignitate, non nisi onera, & gravissima pondera sibi imponi, & eum, qui aliis præest, magis onerari, quàm muneri onera portantium, natum ac destinatum, potiusque servitutem adire, quàm dominium. Audiatur desuper S. Laurentius Justinianus de Regim. Prælat. *Grande prorsus onus, negotium multarum vigiliarum, pavendumque ministerium, est regimen animarum.* Hoc ipsum Samuel per armum pro Saule reservatum indicare voluit.

CON-

CONCEPTUS V.

Saulem invitat Samuel ad prandium, designaturus citò ad honorem & imperium, & de industria reservat armum. *Lectum vit coquus armum, & posuit ante Saul, dixitque Samuel: Ecce quod remansit, pone ante te, & comede, quia de industria servatum est tibi.* 1. Regum cap. 9. Delicatio, ac sapidior pars poterat reservari, hanc tamen Samuel de industria reponi mandavit: cur rectè armum reservavit? Armo, seu humero noscimus onera grandia deportari, armus supponitur humeri: armum ergo servavit Sauli Samuel, quem mox ad Regium honorem eleveret, ex armo desumat, cum honore & dignitate Regia, quasi magno onere humerum suum atterendum fore, pramonere voluit ipso ferculo, splendorem Regium esse laboribus associandum. Unde de Christo, Principum Idea, Isaias prædicit: *Factus est Principatus super humerum ejus.* Conceptum concludit Procopius, & Theodoretus in lib. 1. Regum cap. 9. *Hanc partem, armum inquam, Sauli apposuit, quemadmodum regnaturus & majora pericula, quam ipse populus subiturus erat, & propterea testimonium, hanc partem appellat.* Ita Procopius. Consonat Theodoretus: *Apposuit Samuel armum ante Saulem, in Regium indicium, nam sicut hæc, cum sint breviora aliis membris animalis, portant totam molem compacti corporis, & firmiter suffulciunt, ita etiam regium robur, etiamsi ad unum virum contrahatur, sustinet totum corpus Reipublicæ.* Egregia sunt verba Joannis Guillelmi lib. 1. antiquit. convival. cap. 33. *Quia cum armus maximè valeat ad onera ferenda, Saul cogitaret, se non ad jocum, ad lusum, ad voluptates, sed ad maxima opera ferenda, ac sustinenda vocari.*

CONCEPTUS VI.

Corona, quæ Ammonitæ Regem suum coronabant, habebat *pondo auri talentum.* 2. Regum 12. id est, inquit Abulen-
 quæ.

quast. 27. *Habebat diadema istud unum talentum auri in pondere.* Talentum autem juxta Tirinum 1. Paralip. cap. 20. est pondo centum & viginti quinque librarum. Certè magnum ac grave onus, corona tam gravis, & ponderosa, & indicat: honores & dignitates unà secum, magnum, ac grave onus curarum, atque laborum deferre. Veritatem hanc expressit Academicus honorem, casse cristata exornatum pingendo, cum inscriptione: *Ornat, sed & onerat*: Ita omninò honores cum gravissimis oneribus, ac curis conjugium habent; ut adeò verissimè dixerit non-nemo: Honos, onus, & prima litera in honore est aspiratio, signum indicentis, pressi, afflicti, anxiati. Optimè cecinit Joannes Paschasius:

*Indue belligeræ pulchrum thorace Minervæ,
Ornat, & est oneri; sic quoque onustat ho-
nor.*

Verissimè scripsit S. Gregorius Papa lib. 17. moral. cap. 12. *Quando quis hic altius erigitur, tantò curis gravioribus oneratur, eisquè ipsis populis, mente, & cogitatione supponitur, quibus superimponitur dignitate.* Agnoverunt hoc summi Pontifices, maximi Imperatores: Carolus V. Bruxellis Principatum Belgii in filium suum Philippum secundum deponens, cum lachrymis dicebat: *O fili! magnum tibi onus impono.* Urbanus septimus, quoties amiculum è subtili tela superinduebat, alto pectore ingemiscebat: Quis crederet sub tam subtili sindone, tantum ponderis delitescere. Honores, & dignitates quot afferunt splendores, tot ferunt amarissimas anxietates; has extimuit prudenter David.

CONCEPTUS VII.

Servi Regis Achis Davidem miris laudibus commendant, commendatum honorant: *Nunquid non est iste David Rex terra, nonnè huic cantabant per choros dicentes: Percussit Saul mille, & David decem millia.* 1. Regum 18. Super hoc honore exhibito

Pars II.

(R.)

hibito

hibito David timuit: *Posuit autem David sermones istos in corde suo, & extimuit valdè à facie Achis Regis Geth.* Si retulissent hi servi Regis Achis, Davidem terram eorum inquietasse, incinerasse urbes, interimisse subditos, insignique contumelia Gethios affecisse, nihil mirum pavido metu percelleretur, aliter propter decantatos honorum titulos, quod David prudenter timeat, non invenio; cur ergò, cum David honoratur titulo victoris & Regis, sibi timet, & pavet? Lyra respondet: Expertus erat David quantum calamitatum sibi causaverit honor decantatus: *Procuravit David decem millia*, ab hoc enim die non rectis oculis David amplius aspiciebat Rex Saul, sed omni modo innocentem persequeretur, ut in montium antris, & cavernis profugus saltem quæreretur; cum ergo David iteratò audit à servis Achis honorum titulos sibi decantari, prudenter timet, ne & pericula, odia, ac persecutiones, & mille mentis adversitates, anxietates animi, corporis gravamina, etiam à Rege Achis reiterentur. Ita Lyra: *Hec dicebant*, (nempe honorabant David regio titulo) *ut Achis eum occideret.* Discamus exindè, honore, dignitate eminere, est periculis implicari.

Epilogum.

Honores ergò ac mundi dignitates, tam arduis curis sollicitas, ne quæramus, verissimè scripsit Thomas Kempensis lib. 2. cap. 6. §. 2. *Brevis gloria, quæ ab hominibus datur, mundi gloriam semper tristitia comitatur, honorum gloria, in conscientis eorum, & non in ore hominum.*

Amen.

IN FESTO S. JACOBI APOSTOLI.

CONCIO SECUNDA.

Dic, ut sedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram, al- Textus.
ter ad sinistram in regno tuo. Matth. cap. 20.

Cupiditas, desiderium terrenarum rerum, Thema.
vinculat, illaqueat, nocet.

Cupiditatem, & affectum profluxis, caducis ac terre- Exordium.
nis rebus, ut sunt honores, voluptates, divitiæ &c.
Academicus visco comparat, cum inscriptione: *Ligat,*
& *vinculat.* Virgula viscata aviculam implicat, li-
gat, & lstringit; sic cupiditates nimix pro terrenis & transitoriis,
ligant generosum animum, quo minus virtutibus indulgeat, ne-
scio quibus sceleribus succumbat. Audiamus Scripturam: *Qui*
volunt divites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum Textus Sacrae
Diaboli. 1. ad Timo. cap. 6. *Radix omnium malorum est cupidi-* Scripturae.
tas, quam quidam appetentes erraverunt à fide, & inseruerunt
se doloribus multis: concionatur Paulus cap. eodem: Unde
bella & lites in vobis? nonne hinc ex concupiscentiis vestris, qua
militant in membris vestris, prædicat S. Jacobus cap. 4. Multos
perdidit aurum, & argentum, & usque ad cor Regum extendit,
& convertit. Eccles. 11. Audiamus Patres: Semper cupidi sol- SS. Patres.
liciti sunt acquirere non habita, & habita custodire, docet S. Tho- S. Thomas
mas opus. 7. Cui cupiditas dominari dicitur, subjectus malis Aquin. a.
omnibus demonstratur, docet S. Gregorius hom. 15. Moralium. S. Gregorius
Et iterum lib. 7. ep. c. 16. Quanto acriore cura inardescit ad in-

(R) 2

firma,

- fima, tantò tempore damnabili refrigescit à summis, utraque enim simul & equaliter amari non possunt. Qui moderari nescit cupiditatibus, is quasi equis raptus indomitis, volvitur, laniatur, affligitur, habet Sanctus Ambrosius lib. de viciis. Omnium malorum radix est cupiditas: transgressionis mater, magistristra nocendi, primipilaria iniquitatis, auriga malitiae, sicca virtutum, seditionis origo, fovea scandalorum; tradit Petrus Ravenn. in Serm. Obligata anima, amore terreno, quasi viscum.*
- S. Augustin. habet in pennis, volare non potest, inquit S. Augustinus in Psal. 121. Amor enim temporalium, viscus est alarum spiritualium, fatetur Hugo Cardin. in cap. i. Prov. Divitiarum amor inflatiblis, longè amplius torquet animam, quàm refrigeret usum suarum, quarum acquisitio quidem laboris, possessio timoris, amissio plenus doloris invenitur; ita S. Bernardus in quodam Sermone. Qui pecunie servit, & presentibus compedibus constringitur, & futuris paratur, prædicat S. Chrysostomus hom. 9. super Mattheum. S. Spiritus imploratâ gratiâ, desuper Conceptus audire.*

CONCEPTUS I.

Confirmatio. Jeremias prophetat cap. i. *Ab Aquilone pandetur omne malum.* Cur rectè ab Aquilone? An non malum venit ab oriente, & occidente, & à meridie? Primum malum ruinæ humani generis ab oriente processit, ex oriente, & à meridie detestandus Idololatriæ cultus originem ducit: quomodo ergo ab Aquilone processit omne malum? an fors cupiditas pro terrenis, & conductis mundi rebus ab Aquilone provenit? exque cupiditatis origine & fonte omnia mala mortali generi profluunt? sic assentitur cupiditatum magister Lucifer Isa. 14. *Sedebo in lateribus Aquilonis.* Et Job 37. habet: *Ab Aquilone aurum venit.* Si aurum, ergo & auri, & divitiarum cupiditas, & affectus, ex quo omne vitium, perque hoc homini omne malum provenit, addo ut si alia vitia laquei sunt Dæmonis, quibus mortales involvit, ligat, ac vinculat; cupiditas, inordinatus affectus, pro terrenis ac hu-

ac fluxis divitiis, dignitatibus, & officiis, generale instrumentum est ad omnem miseriam, lapsum, & ruinam, ac finalem interitum homines introducendi. *Ubi aurum placet, ibi & vitium*, inquit Sanctus Gregorius lib. 2. Regum, ep. 216. Verissime S. Jacobus Apostolus c. 1. *Concupiscentia cum conceperit, parit peccatum, peccatum cum consummatum fuerit, generat mortem.*

CONCEPTUS II.

Absoloni Capilli exstiterunt funis, quo in quercu infamis pependit. 2. Regum 18. Cur crines instrumentum interitus fuerunt? Hugo Cardinal. in cap. 5. Ezechielis per crines, ut aliquid superflui in corpore humano, intelligit, bona temporalia, divitias, honores, & dignitates, erga hæc & has inordinatum affectum, & cupiditatem in corde suo fovit Absolon, patet ex lib. 2. Regum cap. 14. *Ponderabat capillos capitis sui ducentis siclis pondere publico.* O cupiditas, & auri fames! Absolon & capillos pro auro venales exposuit. Cupiditas regnandi proch quanta arsit in corde Absolonis! *Dicebat Absolon, quis me constituat Judicem super terram, ut ad me veniant omnes, qui habent negotium, & justè judicem; sed & cum accederet ad eum homo, ut saluaret illum, extendebat manum suam, & apprehendens osculabatur eum, faciebatque hoc omni Israeli venienti ad iudicium, ut audirentur à Rege, & sollicitabat corda virorum Israel.* 2. Regum 15. Cupiditas hæc, & inordinatus affectus, pro fluxis auri divitiis, pro dignitate regia, exstiterunt Absoloni fatalis laqueus ad interitum.

CONCEPTUS III.

Liber Genesis cap. 40. narrat, Pharaonem Regem, Pincernam & pistorem ad vincula, & carceres condemnatis, ex
(R) 3 vincu-

vinculis & carcere liberatur Pincerna, & in gratiam Regis rediit, infelix Pistor, ad furcam adjudicatus, interiit. *Ego enim redditus sum officio meo, & ille suspensus est in cruce.* Quæ causâ subeît, quòd Pincerna sit redditus officio suo, Pistor verò suspensus sit? Observat Mansius Tract. 8. disc. 16. n. 8. Pincernam tale exercuisse munus, in quo manus suas minime coinquinaret, siquidem acceptum cyathum disco imponebat, vinumque infusum Regi bibendum porrigebat, quæ omnia sine manuum suarum inquinacione facillimè facere poterat; Pistor econtra farina, quam manibus tractat, eas undique farina conspersas, & infectas retinebat: symbolum hic Pistor eorum hominum est, qui terrenis rebus immerfi vivunt, iisque accumulandis continuò student, divitias & opes, honores & dignitates inordinatè concupiscunt, tales cupidi fatale exitium vix evadent; huc faciunt verba Alberti Magni in Psal. 61. *Habere non damno, sed affectum ponere in illis reprobis, hoc enim est, quod divites reprobos efficit.*

CONCEPTUS IV.

De Pharaone notum est, quòd eum Dominus DEUS in rubro mari submerserit, Exodi 14. sic describitur: *Reversaque sunt aqua, & involvit eum Dominus in mediis fluctibus.* Pura hîc considerare veniunt: Primò: Rex Pharaon mare, ac manifestum vitæ periculum ingressus est, in hoc mari quasi in carcere DEUS inclusit Pharaonem, fluctibus, quasi vinculis constrinxit, cur hæc omnia Regi eveniunt? Advertite: Pharaonem cupiditati suæ, affectui ad res, & thesauros Judæorum nimium indulgisse: *Persequar*, ait Exodi 15. *comprehendam, & dividam spolia*: Pharaon nimium anhelans, & cupidus thesauris Judæorum acquirendis; ab hac cupiditate adeò excœcatur, ut mare rubrum, manifestum vitæ periculum ingressus, corpus, & animam ruinæ exposuerit: *Involvit eum in mediis fluctibus*: Involvit: quasi catenis strinxit, carcere captivavit, terrenis nimium inhiantem, ad indicandum: cupiditatem pro terrenis.

renis, animum cupidi, captivare, curis & anxietatibus vinculare; tandem & in mari submersit Pharaonem, cur non igne concremavit blasphemum, cur eum submersit, & quidem in mari? mari quid inquietius, quid salius? submersit ergo in mari inquieto, & falso cupidum Pharaonem, discamus: cupiditatem inordinatam pro terrenis, & caducis rebus, pro divitiis, & dignitatibus, ut inquietum mare, turbare, inquietare mentem cupidi, indeficientibus curis, & anxietatibus, suspicionibus, timoribus animum cupidi salire. Ita concludit Anonymus: *Cupido pro terrenis est, quæ corrumpit animas, excæcat oculorum pupillas, manus catenis constringit, generosa sibi corda subjugat.*

CONCEPTUS V.

Dum Jacob, incio Laban, cum omnibus suis reculis charam patriam repetivisset, ecce iratus Laban proficiscentes armatâ manu insequitur: intrepidus consistit Jacob, Lya minime expavescit, sola Rachel advenientem Patrem extremè timet, ac infirmitatem fingit: *Ne irascatur Dominus meus, quod coram te assurgere nequeo, quoniam juxta consuetudinem feminarum nunc accidit mihi.* Genes. cap. 31. Cur timet sola Rachel, cur hæc anxiatur, turbatur, & inquietatur? Rachel nimium terrenis inhâbat, pro fluxis, & caducis divitiis anxia, & rea erat, & *Rachel furata est Idola patris sui.* S. Gregorius in Glossam, per Idola, quæ aurea, & argentea fuerunt, cupiditatem pro terrenis intelligit; cupida nimium, & terrenis divitiis addicta Rachel, sola timet, sola tremet, & inquietatur. In exemplum: Cupidi terrenarum, anxii sunt semper, incessanter timent, diu noctuque à curis, & sollicitudinibus perturbantur, temporaliter infelices sunt, & æternum reprobati. Ita concludit Conceptum hunc S. Cyprianus epist. 2. ad Donatum: *Est enim discrimen cum ipsa cupiditate concarnatum, qui cupit, adversarios sustinebit, & pericula subibit. Quibus argenti & auri maximum pondus, hos etiam inter divi.*

divitias suas trepidos cogitationis interna sollicitudo diseruiat, ne prædo vastet, ne percussor infestet, ne inimica cujusque lacupletioris invidia calumniosis litibus inquietet; non cibus securo somnusque contingit. Suspirat ille in convivio, licet bibat in gemma; & cum epulis marcidum corpus, thorus melior alto sinu condiderit, vigilat in pluma, nec intelligit miser speciosa sibi esse supplicia auro se illigatum teneri, & possideri magis, quam possidere divitias, atque opes.

CONCEPTUS VI.

Gedeon jubetur viros suos bellatores ducere ad profluentem; hinc frigidam sumant, & bibant; *Duc eos ad aquas, & ibi proba illos &c. cumque descendisset populus ad aquas, dixit Dominus ad Gedeon, qui manu & lingua lamberint aquas, sicut solent cæves lambrere, separabis eos seorsim, qui autem curvatis genibus biberint, in altera parte erunt; fuit itaque numerus eorum, qui manu ad os projiciente aquas lambrant, trecenti viri, omnis autem reliqua multitudo revertatur in locum suum.* Judicum cap. 7. Ex hoc textu liquet, DEUM illos viros, qui aquas lambrant, assumpsisse, ac fortem victoriam in manus tradidisse, eos verò, qui in ventrem projecti plenis buccis aquas hauserunt, rejecisse, exosos habuisse; cur hi rejecti sunt? Tyrannus hic per aquas intelligit bona temporalia, opes & divitias, per eos, qui biberunt, manu aquam ad os levantes, vult significari homines, qui de bonis hujus mundi accipiunt, quantum eis sufficit ad necessitatem, & tantum Deus indulget liberaliter. Per illos autem, qui biberant aquas in terram prostrati, fauces planè in profluentem immergentes, intelligit Tyrannus homines pro terrenis bonis acquirendis, nimium cupidos & intentos, & tales rejicit Deus minus aptos ad regnum cælorum acquirendum, ad salutem æternam adipiscendam; concludit Conceptum hunc S. Bernardinus hom. 4. ferm. 16. part. 1. *In Paradiso ignoratur nomen amatoris mundi, ac divitiarum.*

CON.

CONCEPTUS VII.

Vir Levites à Jebus, seu Jerusalem, perrexit in Gabaa, in Jebus Sol ei splenderit, in Gabaa lumen totaliter occidit. *Occubuitque eis Sol juxta Gabaa.* Judicum 19. Cur rectè juxta Gabaa Sol occubuit? Lumen occidit? Simon à Cassia lib. 3. cap. 10. docet; Jerusalem seu Jebus idem sonare, quod *Justitiam*, seu *Virtutem*. Gabaa verò doctissimus Naxera hic *cupiditatis emporium* intitulat: Levites, in Jebus, in Justitia, in virtute, & pietate gradiens, Solis lumine fruebatur; in Gabaa deveniens, in cupiditatis emporium, lumine & sole destituitur; documentum: Cupiditatis negotiis impensus, terrenarum rerum affectu submersus, lumen gratiæ divinæ amittit, in tenebris perturbationum vadit, in præcipitium ruit, & in interitum graditur. Eruit sensum hunc Hugo Cardin. *Hic notabile est, quod transeunte Jebus occubuit Sol, sic transeunti penitentiam, & appetenti (dignitates & divitias inquam) occumbit Sol Justitiæ, quia dum terrena appetuntur, & cupidè anhelantur, gratia minuitur, vel penitus amittitur.*

CONCEPTUS VIII.

S. Augustinus in cap. 15. Genesis observat: Deum arboribus non æquè ut aliis plantis benedixisse; cur quæso à benedictione speciali divinæ bonitatis arbores exclusæ sunt? causalem eruit citatus Sanctus: Arbores quot filiis, & radicibus, tot quasi manibus & digitis terram amplexantur, ac stringunt, terræ inhærent, ac propterea benedictione DEI carent; Terra sunt omnia terrena, ut opes, divitiæ, honores, ac dignitates; Sacra Scriptura hominem arbori comparat, Psal. 1. *Et*

Pars II.

(S)

erit

erit tanquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum. Qui nunc homo, omnimodè ut arbor terræ inhaeret, terram amplexatur, ac stringit, cupidissimè, cogitationibus, & affectibus terrena appetit, divitiis, opibus, honoribus, servis importantibus inhiat, & hic benedictione Dei temporaliter, & æternum carebit. Concludit quàm aptissimè S. Gregorius hom. 15. Moralium: *Cui cupiditas dominari dicitur, subjectus malis omnibus demonstratur.*

Hortor ergò cum Ecclesiastico cap. 18. *Post concupiscentias tuas ne eas. Bonorum Authori enim aliter inhaerere non possumus, nisi cupiditatem à nobis, qua omnium malorum radix est, abscindamus,* hortatur S. Gregorius in homil. *Relinque ergò, hortor cum Thoma Kempense lib. 3. cap. 32. §. 3. relinque cupidinem, & invenies requiem.*
Amen.

IN FESTO

IN FESTO S. JACOBI
APOSTOLI.

CONCIO TERTIA.

*Dic, ut sedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram, al-
ter ad sinistram in regno tuo. Matth. cap. 20.* Textus.

*Fomenta, blandimenta, nimius amor, &
conniventia matrum, liberorum est ex-
itium.* Theoria.

DE Simia docet Philosophorum Princeps lib. 8. cap. 54. Exordium.
*Simiarum generi præcipua erga sætum affectio, ita-
que magna ex parte stringendo necant. Academi-
cus inscribit Lemma: Perdit amando: Sic parentes,
matres præcipuè, liberos suos nimium amando, per-
dunt, blandiendo, indulgendo, connivendo, necant. Audiatur*
S. Scriptura: *Lacta filium, & parentem te faciet, lude cum eo,
& contristabit te, non corrideas illi, ne doleas, & in novissimo* Textus S. Scripturae.
*obstupescant dentes tui. Eccles. cap. 30. Confusio Patris est, de
filio indisciplinato. Idem cap. 22. Et Proverb. 13. Qui parcit
virgæ, odit filium suum. Et iterum 29. Puer, qui dimittitur
voluntati suæ, confundit matrem suam. Libeat & Patres per-
cipere. Debent filii Parentes timere, quod ut efficere possint, Patres.
Pater diligentia sollicita observabit, ne dissoluta lætitia ex inor-
dinato affectu conversetur cum illis, cum jam grandiusculi sunt* S. Bernardi-
nus Senens.
*sed verenda maturitate, & timoroso amore, ac gravitate discre-
ta, & exemplari, semper sit ante eos. Insolentes enim solent
fieri*

(S) 2

fieri

- fieri filii, ex nimia letitia, & levitate parentum, perduntque erga eos reverentiam, & timorem. Docet omnes Parentes S. Bernardinus in Feriam 4. Quadrages. Dom. 3. ar. 2. cap. 2. Clare S. Augustinus in Psalm. 50. Valde perniciosè sentiet filium
- S. Augustin. Patris lenitatem, ut postea justè sentiat Dei severitatem. Quia Patres moderationem negligunt, liberorum suorum sunt interfectores, atque adeò illis crudeliores, quod ad interitum, & mortem animæ, hæc res tendat; hos Patres parricidis ipsis immaniores sceleratiorisque dixerim, illi enim corpus ab anima separant, isti corpus & animam æternis ignibus tradunt, scribit S. Chrysostomus tom. 6. hom. 27. Egregiè Parentes instruit S. Gregorius part. 2. cap. 11. Miscenda est lenitas cum severitate, sed pietas, sed non plus, quam expediat. Et iterum lib. 3. adversus vitup. Monast. vitæ: Nulla alia ratione perversè ut sint filii contingit, nisi quod eorum Parentes circa vitæ presentis commoda, equo amplius incumbunt, & ferè dixerim insanunt; cum enim ista solummodo inquirent, nihilque illis præferendam censerent, & suam pariter, & liberorum animam negligere coguntur.
- Origenes. neque corripuerint filios, hi filiorum animas inextinguibili igni in interitum tradunt, & semetipsos in furorem judicii demergunt. Verissimum est, quod docet Joannes Casus in Theol. œconomica lib. 2. cap. 2. Mitiores & nimis indulgentes Patres, filios suos vanissimâ quadam libertate perdunt, præpostere nimis licentiam hanc illis indulgentes. Ut enim terra prius ligone, & aratro discinditur, quàm optimam messem, & fructus uberes præferat: ita tenella, & nova puerorum ingenia, primum ferro & freno severæ disciplinæ sunt informanda; aliter nimis dulci veneno quasi prægustato, lenitas illa parentum in filiorum licentiam, risus in luctum, solamen in discrimen, indulgentia in perniciem & ruinam miserrimè prolabetur. Et iterum apud hist. Polon. Tam cæca ac imprudens esse solet parentum, ma-

xième matrum in liberos amor, tam impotens charitas, ut cum illis omnia felicia evenire cupiant, nimiam indulgentiam teneram eorundem aetatem corrumpant, emolliant, & in reliquam vitam efferam, & imbecillam reddant, & plerumque fit, ut ea de causa, & se, & liberos suos, in miseras, animi molestias & angustias, quas postea utique dolenter ferunt, conjiciant. Imploratam DEI gratiam, desuper Conceptus audiamus.

CONCEPTUS I.

Liber Genes. cap. 34. habet, Dynam adolescentulam incaute prodiisse in campos & agros, ubi à Sichem comprehensa, deflorata, virginitatis & pudicitiae jacturam fecit: *Egressa est Dyna filia Lya, ut videret mulieres regionis illius, quam cum vidisset Sichem, filius Emor, Princeps terrae illius, adamavit eam, & raptuit, & dormivit cum illa, vi opprimens virginem.* Curiositas, vitae licentia, morum dissolutio, videtur esse causalis lapsus Dynae: unde Dyna tam dissoluta, laxa, & licentiosa? Sacer textus insinuare videtur causalem, signanter notans, Dynam fuisse filiam Lya: *Egressa est Dyna, filia Lya*, ergo in Lya matrem Dynae filiae dissolutio, licentia vitae, profusior, ac culpabilis curiositas conjicitur; sed cur in Lya? advertere libeat, quid Scriptura de Lya matre Dynae memoret Genes. 29. *Lya lippis erat oculis*: quasi dicat; caeca erat Lya, mater Dynae, caeca nimio amore, connivebat filiae suae Dynae, profusioris vitae licentiam indulgit, & ad libitum excurrere, conversari: Matris ergo nimia conniventia, & indulgentia causa fuit turpissimi lapsus, damni perpeffi, perditii honoris & famae. Exemplum, matres, si in cura prolium maxime filiarum lippae, & caecae sunt, prolibus blandiuntur, connivent, indulgentque quaecunque volunt, placent, libent, desiderant, non considerant, aut curant, quibuscum familiariter agunt, non inhibent confortia, munuscula suspecta non interdunt, vanitates non arguunt, dissolutos mores non corrigunt, occasiones non abscindunt, causa sunt, quod filias etiam in vita sua adhuc meretrices, & scorta, filios fures & patibularios videre de-

(S) 3

beant.

beant. Quam verè S. Augustinus: *Valdè perniciosè sentiet filium & filia, patris & matris lenitatem, & postea justa sententia Dei severitatem.*

CONCEPTUS II.

Insolens quidam juvenis blasphemavit nomen Domini, Levitic. cap. 24. *Cumque blasphemasset nomen Domini, & maledixisset ei, adductus est ad Moysen.* Moyses super criminis gravitatem examen instituit; ad hoc examen utriusque blasphemator ipse, nequam hic adolescens advocatur, ac sistitur? narrat testis, non tam adolescentem hunc, quam matrem ejus Moysen coram se citasse, & examinasse. *Vocabatur autem mater ejus Salumith, filia Dobri, de Tribu Dan.* Cur, ob blasphemiam filii mater ejus ad iudicium citatur? An fors mater in causa est, quod filius blasphemaverit? quod infami morte sit puniendus? Sic est, mater citatur ob crimen filii ad iudicium; Hebræa erat mater, ad observantiam, & reverentiam Numinis & nominis filium adducere debuisset, stulto amore insolentias filii connivebat, filium licet malum, tamen fovebat, scelera non corripibat, vitia non arguebat, sistitur ergo ad iudicium mater, palam fit ejus nomen, & familia à Spiritu Sancto, ad parentum terrorem, ut noscant, quod ex amore nimio vitia prolium suarum terrorem, ut noscant, fiant scelerum rei, matrum indiscretus amor proles in ruinam, in infamiam vitæ, in capitale supplicium, animæ, corporisque interitum deducat.

CONCEPTUS III.

Michas de monte Ephraim, non tantum Idololatra, sed & Idololatriæ Sacerdos, ut legitur Judic. cap. 17. Quomodo hic Michas tam sceleratus est effectus, oblitus veri Numinis, sculpsit & Idola non tantum adoravit, imò Sacerdos Idololatriæ, ritum gentilium Idolis thus adolevit, sacrificia immolavit? an fors societate mala seductus in tantum scelus prolapsus est? societate caruit,

caruit, solitarius in monte Ephraim morabatur, quo medio ergo Idololatra, sceleris tam horreni Sacerdos, & magister factus est? Medium indicat sacer textus, estque nimia indulgentia matris: *Conseruari, & vovi hoc argentum Domino, ut de manu mea suscipiat filius meus, & faciat sculptile, atque constatile, & nunc trado illud tibi. Implevit unius filiorum suorum manus, & factus est ei Sacerdos.* Ex verbis citatis quis nimiam indulgentiam, conniventiam, & amorem matris erga filium, non cognoscit, cum nummis & pecuniis (quæ pestis & exitium in manu sunt juvenum) ambas manus filii adimpleverit, sicque occasionem non absiderit, sed præbuerit, ad omnia nefanda instituenda, & perpetranda. Matrum ergo indulgentia, amor & favor, ex quo filiis & filiabus nummos largiuntur, consortia admittunt; occasiones præbent ad luxum, & luxuriam, ad vitam luridissimam, ad scelera nefanda, ad Deum, & fidem abnegandam; suntque causa ut corpus & animam æternum perdant. Præclare Plutarchus de institut. liber. *Natura dotem labefactat socordia, solum bonum ferax est, sed squalet neglectum, atque quo est indole præstantiore, eo magis per inertiam destitutum cultura senescit, in quod horridius justo est, & asperius.*

CONCEPTUS IV.

Filii Heli dicuntur filii Belial, nescientes Deum &c. *Et erat peccatum puerorum grande nimis coram Domino.* 1. Regum cap. 2. Summus Sacerdos erat Heli, de quo nulla iniquitas ac scelerum immanitas memoratur, quomodo ergo filii ejus à Patris virtute adeo defecerunt, filii Belial, filii Diaboli, sceleratissimi mortalium, fures, & adulteri effecti sunt? Causa tantæ filiorum malitiæ, ac ruinæ animarum, est parentis Heli nimia lenitas, conniventia, & indulgentia: ita Scriptura: *Heli autem erat senex, & audivit omnia, que faciebant filii sui universo Israeli, & quomodo dormiebant cum mulieribus, que observabant ad ostium Tabernaculi.* Quid ad hæc nefanda facit pater Heli? utique carceri ne-
bulo-

bulones tradit, vinculis onerat, scutica corrigit, fame & siti castigat? talis severa correctio expediebat, ast pater Heli eam benignitate correxit, ut potius videretur licentiam dare, quam inhibere: *Dixit eis: quare facitis res hujusmodi, quas ego audio res pessimas ab omni populo: nolite filii mei, non enim est bona fama, quam ego audio, ut transgredi faciatis populum Domini.* Ecce quam blandus sit pater Heli, quantum palpet, quantum conniveat, dissimulet? egebat lues duro cauterio, ferro procedente, & usus est Heli medicamentis blandissimis; ergo dum adlatur tenero amori, miserandæ tam suæ, quam filiorum suffragatur calamitati. Ita S. Chrysostomus in lib. 1. Regum c. 2. *Quo intempestivè filiis parceret, & suam, & illorum salutem perdidit.* Ipsi enim scelerati filii, ambo in prælio ceciderunt inglorii, Pater Heli cervicem fregit, & expiravit. Nil filiis deterius, quam indulgentia parentum, nil parentibus infelicius, quam tolerantia, conniventia; cæcus parentum amor dum indulgentius filios educat, dum blandius eorum pullulantia vitia dissimulat, imprudenter sibi & filiis infelicitatem advocat.

CONCEPTUS V.

Legem statuit Altissimus in veteri Lege Lev. 22. *Bos, ovis, & capra cum geniti fuerint, septem diebus erunt sub ubere matris suæ, die octavo, & deinceps offerri poterunt.* Cur ovis, symbolum electi, statuet oves à dextris, Matth. 25. tamen, quamdiu ab uberibus matris pendet, offerri Domino, rejicitur? Per ubera an non blandimenta materna, profusiores licentiam, ad metas voluptates, & læticias ansam, rectè intelligo? Ubi mater proles suas tantum ab uberibus pendentes habet, mera suavia, dulcia propinat, quidquid petunt proles, quidquid volunt, desiderant, admittit, omnes eis lusus, & mundana gaudia concedit, omne consortium indulget, proch dolor! tales filii & filia victima Deo futura rejicitur, quia non ovis, sed hædus in futurum prævidetur, non DEO, sed Diabolo, non cælo, sed orco aliquando litandi. Huc collimant verba Radulphi in allegor. Tilmann. Qui

Qui, quamdiu vitam istam, qua septem diebus agitur, solum diligimus, solum pascimur uberibus carnis, præter cuius voluptates nihil appetimus, toto hoc tempore offerri non possumus, respuit enim ipse huiusmodi oblationem, testante Apostolo: Quia, qui in carne sunt, Deo placere non possunt.

CONCEPTUS VI.

Memorat Sacra Scriptura 4. Regum cap. 4 Puerum illum, qui per preces Elisæi impetratus est, in sinu matris suæ exspirasse. *Posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem, & mortuus est.* Non frustra indicat Sacra Scriptura, super genua materna, in sinu, inquam, matris exspirasse, & interiisse: quid enim sinus maternus, nisi matrum amorosæ blanditiæ, licentiæ nimix, ac conniventia erga liberos; divagari permittitur puer etiam in maximo solis ardore, juvenis domum egreditur dum non deberet, permissus affectibus indulget infans, tabescit, & perit: ni mater filio blandita eum egredi permisisset, ni pater dissimulasset, immatura mors puerum non raperet, nec anxios parentibus gemitus, & cruciatus afferret, gravior erat parentibus dolor, mortem non tam adversâ forte, quàm indulgentiâ nimiam elaboratam, & calamitatem degeneri amore ascitam. Plures reperies Juvenes florenti juventute desideratos, quia falsatus parentum amor, dum cupiditati blanditur confidenter, saluti insidiatur hostiliter, viverent utili severitate frænati, qui rapti sunt immaturâ morte præventi.

CONCEPTUS VII.

Moyse quamdiu virgam in manu suâ portabat, & jam terram, jam aquam percutiebat, mira operabatur, elementa sibi subdita, Regem aliàs obstinatum sibi obedientem habebat, ast ubi virgam in terram abjecit, in serpentem venenatum versa est. Virga hæc Moyse, parentum in filios dominium, & gubernatio.

Pars II.

(T)

natio

nationem designat, juxta Psalm. 44. *Hæc est virga directionis*. Deus enim parentibus directionem, & auctoritatem in liberos suos exercendam impertit, ut eos reprehendere, corrigere, etiam percutere, quoties necessitas exigit, possint ac debeant. & felices parentes, qui hæc virgâ directionis utuntur, eam manibus gestant, indefinenter monent, hortantur, corrigunt, etiam si opus est percutiunt, sic enim in cordibus eorum timorem Domini imprimunt, infundunt scientias, à vitiis abstrahunt. Ast ubi virgam disciplinæ, neglectâ educatione, abjiciunt, filiis blandiunt, fatuè nimis amant, omnia eis admittunt, in venenum, tam parentibus, quàm liberis hæc virga abjecta, disciplina correctionis neglectâ convertetur, ubi liberos contumaces, rebelles, sceleratos intuentur, morte turpissimâ interemptos inaudient.

Epilogus.

Hortor ergò cum Sapiente cap. 23. *Noli à puero subtrahere disciplinam, si enim percusseris eum virgâ, non morietur, et virgâ percuties eum, & animam ejus de inferno liberabis. Educate illos in disciplina, & correptione Domini.*

Finio cum S. Paulo ad Eph. cap. 6.

Amen.

AUGU.